

Handläggare

Carina Åsman
Tfn 0142-853 73

Kommunstyrelsen

Mer fysisk aktivitet i skolan

Bakgrund

Nya moderaterna lämnade in en motion om mer fysisk aktivitet i skolan. Vid kommunfullmäktiges sammanträde § 131/2016-11-15 beslutades att motionen skulle remitteras till kommunstyrelsen för beredning.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har skickat motionen på remiss till utbildningsförvaltningen som ställer sig positiva till andemeningen i motionen. Skolorna arbetar idag med att få in fysisk aktivitet och motorisk träning som en naturlig del av skolans arbete mot bakgrund av den forskning som finns om bättre studieresultat om man rör på sig dagligen.

Den nationella timplanen ger rektorer på skolorna en liten möjlighet att omprioritera timplanen och en öka satsning på mer fysisk aktivitet i skolan men på bekostnad av lektionstid i andra ämnen.

Beslutsunderlag

Missiv 2017-04-28

Utbildningsnämndens beslut § 30/2017-03-27 med underliggande handlingar.

Kommunfullmäktiges beslut § 131/2016-11-15

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

Kommunstyrelsens föreslår kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige tackar för motionen.
2. Motionen avslås.

Missiv

Datum

2017-04-28

Diarienummer

KS/2016:336

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige
Nya moderaterana
Akten

Kommunstyrelsens förvaltning

Dag Segrell
Kommunchef

Postadress

Mjölby kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
595 80 MJÖLBY

Besöksadress

Burensköldsvägen 11-13

Telefon

0142 - 850 00

Telefax

0142-851 20

Internetadress

www.mjolby.se

e-postadress

kommunstyrelsen@mjolby.se

§ 30**UTB/2016:10**

Mer fysisk aktivitet i skolan - svar på motion

Bakgrund

Moderaterna har lämnat in en motion om mer fysisk aktivitet i skolan. Motionen föreslår att utbildningsförvaltningen får i uppdrag att ta fram en plan för hur daglig fysisk aktivitet ska kunna införas i skolorna i Mjölby kommun. Kommunstyrelsen har skickat motionen på remiss till utbildningsnämnden.

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har haft dialog om motionen med grundskolornas rektorer. Den positiva hälsoeffekten av fysisk aktivitet och även dess koppling till skolresultat är belagd i forskning och väl kända. Utbildningsförvaltningen ställer sig därför bakom andemeningen i motionen. Det man på huvudmannanivå kan påverka är en eventuell utökning av timplanen. Mjölby kommun har tidigare inte utnyttjat den möjligheten, men inför hösten 2017 ökas antalet timmar något i matematik, där måluppfyllelsen är låg. En ökning även i idrott och hälsa medför ekonomiska konsekvenser i form av utökade lärarresurser, eventuellt även i behov av mer idrottslokaler. Nationella timplanen ger viss möjlighet att inom ramen för "skolans val" öka antal timmar i vissa ämnen på bekostnad av färre timmar i andra. Sådana omprioriteringar kan inte göras generellt av huvudmannen, utan beslutas av rektor. Rörelse ska enligt skolans nationella styrdokument vara en naturlig del av skoldagen, förutom genom undervisning i idrott och hälsa, även genom möjlighet till andra typer av daglig fysisk aktivitet och motorisk träning. Kommunens skolor erbjuder detta på varierande sätt, t ex genom inslag av rörelse i undervisningen i olika ämnen och rastverksamhet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, utbildningsförvaltningen 2017-02-03

Motion daterad 2016-11-15

Beslut

Utbildningsnämnden beslutar att motionen anses vara besvarad. Det innebär att utbildningsförvaltningen *inte* ges i uppdrag att ta fram en plan för hur daglig fysisk aktivitet ska kunna införas i skolorna i Mjölby kommun. Orsaken är att mycket redan görs i motionens anda, så som framgår av tjänsteskrivelse 2017-02-03.

—

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen
Akten

Handläggare

Kerstin Massawe
Tfn 0142-851 45

Utbildningsnämnden

Mer fysisk aktivitet i skolan - remissvar

Bakgrund

Moderaterna har lämnat in en motion om mer fysisk aktivitet i skolan. Motionen föreslår att utbildningsförvaltningen får i uppdrag att ta fram en plan för hur daglig fysisk aktivitet ska kunna införas i skolorna i Mjölby kommun. Kommunstyrelsen har skickat motionen på remiss till utbildningsnämnden.

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har haft dialog om motionen med grundskolornas rektorer. Den positiva hälsoeffekten av fysisk aktivitet och även dess koppling till skolresultat är belagd i forskning och väl kända. Utbildningsförvaltningen ställer sig därför bakom andemeningen i motionen. Det man på huvudmannanivå kan påverka är en eventuell utökning av timplanen. Mjölby kommun har tidigare inte utnyttjat den möjligheten, men inför hösten 2017 ökas antalet timmar något i matematik, där måluppfyllelsen är låg. En ökning även i idrott och hälsa medför ekonomiska konsekvenser i form av utökade lärarresurser, eventuellt även i behov av mer idrottslokaler. Nationella timplanen ger viss möjlighet att inom ramen för ”skolans val” öka antal timmar i vissa ämnen på bekostnad av färre timmar i andra. Sådana omprioriteringar kan inte göras generellt av huvudmannen, utan beslutas av rektor. Rörelse ska enligt skolans nationella styrdokument vara en naturlig del av skoldagen, förutom genom undervisning i idrott och hälsa, även genom möjlighet till andra typer av daglig fysisk aktivitet och motorisk träning. Kommunens skolor erbjuder detta på varierande sätt, t ex genom inslag av rörelse i undervisningen i olika ämnen och rastverksamhet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, utbildningsförvaltningen 2017-02-03
Motion daterad 2016-11-15

Utbildningsförvaltningens förslag till beslut

Missiv

Datum

2017-03-08

Diarienummer

UTB/2016:10

Utbildningsnämnden beslutar föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att motionen avslås. Det innebär att utbildningsförvaltningen *inte* ges i uppdrag att ta fram en plan för hur daglig fysisk aktivitet ska kunna införas i skolorna i Mjölby kommun. Orsaken är att mycket redan görs i motionens anda, så som framgår av tjänsteskrivelse 2017-02-03.

—

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Akten

Utbildningsförvaltningen

Kerstin Massawe
Utbildningsstrateg

§ 131

Dnr KS/2016:336

Mer fysisk aktivitet i skolan – beredning motion

Monika Gideskog (M) har inkommit med en motion om mer fysisk aktivitet i skolan. Moderaterna i Mjölby vill införa daglig fysisk aktivitet i skolorna.

Kommunfullmäktige beslutar

att remittera motionen till kommunstyrelsen för beredning

—

Beslutet skickas till:
Kommunsekreterare KS
Kommunchef
Akten

Handläggare
Kerstin Massawe
Tfn 0142-851 45

Utbildningsnämnden

Mer fysisk aktivitet i skolan - remissvar

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden i sin tur föreslår kommunstyrelsen att nedanstående kommentarer framförs som svar på motion om mer fysisk aktivitet i skolan.

Bakgrund

Moderaterna har lämnat in en motion om mer fysisk aktivitet i skolan. Motionen föreslår att utbildningsförvaltningen får i uppdrag att ta fram en plan för hur daglig fysisk aktivitet ska kunna införas i skolorna i Mjölby kommun. Kommunstyrelsen har skickat motionen på remiss till utbildningsnämnden.

Avgränsning

Vi har från utbildningsförvaltningens sida tolkat det som att motionen syftar på grundskolan. Vi har i vårt svar inkluderat även de möjligheter som finns inom ramen för förskoleklassen och fritidshemmet, som båda är nära kopplade till och har samma läroplan som grundskolan. Det innebär att vi behandlar situationen för barn och ungdomar i åldern 6-16 år under hela den del av dagen de vistas i skolan.

Kommentarer till motionens argument

Den positiva hälsoeffekten av fysisk aktivitet och även dess koppling till skolresultat är belagd i forskning och väl kända, liksom de exempel från andra kommuner som motionen tar upp. Vi ställer oss därför bakom andemeningen i motionen.

Skollag, läroplan och kursplan

Enligt den nationella timplanen ska alla elever under sin grundskoletid ha minst 500 timmar (å 60 minuter) i ämnet idrott och hälsa. Skolorna har vissa möjligheter att inom ramen för skolans val utöka antalet timmar och minska antalet timmar för vissa andra ämnen. Kursplanen för ämnet innehåller inte enbart traditionell gymnastik, utan också teoretiska moment kring hälsa och livsstil. I läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet talas också om att daglig fysisk aktivitet är viktig för att eleverna ska kunna prestera bra och förbättra sina studieresultat. Under avsnittet om värdegrund och uppdrag står att skolan ska sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen. Rörelse ska alltså enligt de nationella styrdokumenterna vara en naturlig del av skoldagen, dels genom undervisningen i ämnet idrott och hälsa, dels genom möjlighet till andra typer av daglig fysisk aktivitet och motorisk träning.

Det man på huvudmannanivå kan påverka är en eventuell utökning av det totala antalet undervisningstimmar i grundskolan. Mjölby kommun har tidigare inte utnyttjat den möjligheten, men inför hösten 2017 ökas antalet timmar något i matematik, där måluppfyllelsen är låg. En ökning även i idrott och hälsa skulle medföra ekonomiska konsekvenser i form av utökade lärarresurser, eventuellt även i behov av mer idrottslokaler.

Nuläge Mjölby grundskolor

I Mjölby kommun har vi lagt en förhållandevis stor del av de 500 timmarna idrott och hälsa i de högre åldrarna. Vi har hittills inte sett anledning att ändra detta mot bakgrund av att yngre barn ändå oftast rör sig mer vid sidan om undervisningen och behoven av schemalagd rörelse därmed är större i de högre åldrarna. I praktiken innebär det i Mjölby att eleverna har 60 minuter i veckan i årskurs 1-3, 77 minuter i veckan i årskurs 4 samt 120 minuter i veckan i årskurs 5-9. Skolorna kan modifiera detta med upp till max 20 %. I samband med att staten inom kort inför en stadielindad timplan behöver vi inför höstterminen 2017 flytta en del lektionstimmar från de högre åldrarna till de lägre för att följa den nationella fördelningen på stadier. Det innebär att från och med augusti 2017 kommer eleverna att ha 80 min/vecka i årskurs 1-3, 90 min i årskurs 4-5, 95 min i årskurs 6, 110 min i årskurs 7 och 115 min i årskurs 8-9. De elever som hösten 2017 går i årskurs 7-9 kommer tills de går ut grundskolan följa den gamla timplanen, d v s fortsätta ha 120 min i veckan för att de inte ska gå miste om några av de 500 garanterade timmarna totalt under grundskoletiden. Lokala avvikelser kan som tidigare göras inom ramen för skolans val, men från och med hösten endast inom respektive stadium.

Nedan redovisar vi situationen på respektive skola.

Egebyskolan har inte ökat timmarna för idrott och hälsa inom ramen för skolans val utan valt att öka medvetenheten kring vardagsmotionen. Skolan satsar på att stimulera rörelsen under rasterna. Det finns alltid fritidshemspersonal ute som är med och stimulerar/inspirerar till aktivitet. Rörelse behöver inte vara mer tid, utan kan vara en ökad medvetenhet hos alla som jobbar inom skolan.

Vasaskolan har inte utökat antalet lektioner i idrott och hälsa, men har rörelse integrerat i undervisningen på olika sätt, t ex genom utomhuspedagogik och praktisk matematik. Dessutom erbjuds rastaktiviteter varje dag, där leken innebär rörelse. Olika lekredskap i form av cyklar, hopprep, hoppstyltor, hästhinder m m aktiverar eleverna. Tema-dagar som innefattar fysisk aktivitet anordnas varje månad, t ex skoljoggen, höstvandring, skidåkning i Sya, skridskoåkning, orienteringsdag, lek dag och friidrottsdag. På skolans fritidshem är målet lekscickliga barn, vilket också bidrar till att öka fysisk aktivitet. Eleverna är genom förslagslådor delaktiga i val av aktiviteter inom fritidshemmet.

Blåklintskolan har inte utökat antalet lektioner i idrott och hälsa. Sedan tidigare jobbar skolan dock, framförallt i lägre åldrar, med rörelse och motoriska inslag i undervisningen. Det finns en tydlig medvetenhet kring praktiska inslag i undervisningen. Utöver idrottsdagar, äventyrspedagogik och temastyrda aktiviteter arbetar skolan med ”aktiva raster”.

Lagmansskolan har inom ramen för skolans val utökat tiden i ämnet idrott och hälsa i årskurs 4 med 15 timmar per läsår. Motsvarande tid har minskats i bild och musik. Lagmansskolan har

C:\Windows\TEMP\joc2y42a.m5i\1pb2crg.kk5.rtf

Postadress

Mjölby kommun
Utbildningsförvaltningen
595 80 MJÖLBY

Besöksadress

Burensköldsvägen 11-13

Telefon

0142 - 850 00

Telefax

0142-858 83

Internetadress

www.mjolby.se

e-postadress

utbildning@mjolby.se

Bankgironummer

791-9848

också pulsträning i en klass i årskurs 7. Pulsträningen innebär två extra idrottspass à 30 minuter per vecka med pulshöjande idrottsaktivitet inne eller ute samt ett utökat arbete med kost och hälsa på handledartiden. Den här klassen har också andra gemensamma aktiviteter några gånger per läsår, så som cykelutflykt, skogsvandring med matlagning m m.

Normlösa och Västra Harg skolor har utökat antalet timmar i idrott och hälsa inom ramen för skolans val.

Klämmestorpsskolans årskurs 6 har tre morgonpass – pulspass – à 55 min (inklusive 20 min duschtid). Passen är en av flera insatser för att öka medvetenheten kring vad man kan göra för att må bättre. Grundtesen är att pulspassen kan bidra till ökad koncentrationsförmåga och förbättrade studieresultat.

Vifolkaskolan F-6 och Veta skola stimulerar eleverna att röra på sig genom att bryta av lektioner med rörelse, utomhuspedagogik, elevens val och rastverksamhet.

Vifolkaskolan 7-9 erbjuder eleverna att inom ramen för elevens val 80 minuter per vecka välja fysiska aktiviteter, t ex ishockey, fotboll, handboll eller kondition/styrketräning. 15-20 % av eleverna väljer ett sådant alternativ. Fritidsgården har ett pingisbord som används tämligen frekvent under raster.

Bjälbotullskolans och Lindbladsskolans elever leker utomhus varje rast. Fritidspedagoger ansvarar för att det förekommer olika former av rastaktiviteter. Ett schema över aktiviteter tas fram varje vecka. Eleverna har möjlighet att påverka rastaktiviteter och idrottslektioner. Vintertid spolas is när det är möjligt, för att eleverna ska kunna åka skridskor på raster och efter skolan. Eleverna på Bjälbotullskolan promenterar till Lindbladsskolan för idrott och slöjd. Under övriga lektioner har lärarna regelbundet rörelsepauser. Utomhuspedagogiska aktiviteter förekommer som inslag i undervisningen. Erfarenheterna från Bunkefloprojektet m m är väl kända bland lärare i skolan. Fysisk aktivitet har redan idag en framträdande plats i skolan, framför allt när det gäller yngre barn. Inom fritidshemmet har man minst en timmes utevistelse om dagen.

Trojenborgsskolan

Eleverna i årskurs 6 erbjuds pulsträning två tillfällen i veckan. Skolans fritidsledare tar dessutom ut eleverna i årskurs 6 till fotbollsplanen med jämna mellanrum.

Väderstad skola

Flera klasser har kortare avbrott under lektionerna med fysisk aktivitet, ex rörelselekar. På måndagar har skolan ”rastlek” då en av fritidspedagogerna ansvarar för att planera olika rastaktiviteter. Idrottsläraren arrangerar friidrottsdagar. Samtliga elever får möjlighet att åka till Sya en gång om året för att pröva längdskidor. Samtliga elever i årskurs 4 åker till Omberg för att få pröva slalom. I september varje år arrangerar skolan duathlon/triatlon. Eleverna får då testa två eller tre motionsformer. Skoljoggen är också en populär tillställning. Mycket handlar om att visa eleverna olika idrotter och att det är kul att röra på sig.

Ekonomiska aspekter och övrig riskbedömning

För att kunna ge eleverna fler lektioner i idrott och hälsa behövs utökade idrottslokaler, i alla fall till den del den fysiska aktiviteten ska genomföras inomhus. Skolornas idrottshallar är redan idag utnyttjade maximalt. Nya idrottshallar i Skänninge och Mantorp ger vissa möjligheter, men det innebär en del transporttid för eleverna att ta sig till och från hallarna och därmed utökas elevernas schemaramar och även skolskjutsarna kan då komma att påverkas.

Utökad undervisning i idrott och hälsa medför ökade kostnader för lärarpersonal, såvida man inte inom ramen för skolans val minskar antalet undervisningstimmar i andra ämnen. Att minska antalet timmar i andra ämnen i liten grad, med bara några procent, kan möjligen kompenseras av att ökad rörelse i sig har positiv inverkan på måluppfyllelsen i andra ämnen. Men ska en större minskning göras (teoretiskt är det ju möjligt att minska med upp till 20 % i vissa ämnen) finns risk för minskad måluppfyllelse i de minskade ämnena.

Det är viktigt att skolgårdarna är stimulerande uterum som inspirerar till olika aktiviteter. Om ekonomiska medel funnes skulle förutsättningarna utomhus kunna förbättras en del.

Beaktande av barnkonventionen

Precis som nämns i motionen är elevernas motivation och glädje kopplad till rörelse en mycket viktig förutsättning. Det gäller därför att finna former för rörelseaktiviteterna som attraherar elever av olika ålder och med olika intressen. Eleverna har möjlighet att påverka genom elevens val samt genom synpunkter på utformning av skolgården och innehållet i rastverksamheten.

Utbildningsförvaltningen

Kerstin Massawe
Utbildningsstrateg

MOTION

Mer fysisk aktivitet i skolan

Barn och ungdomar behöver rörelse och motion för att må bra och för att utvecklas. De som motionerar mår inte bara bättre, de lär sig också mer. Det förbättrar koncentrationsförmågan, lättare att sitta still, att orka mer, det förbättrar förmågan att lösa problem och som en följd av detta uppnår man också högre betyg. Dessutom påverkas den motoriska förmågan och skelettets och muskulaturens utveckling positivt. Detta bekräftas av Bunkefloprojektet, ett samarbete mellan skola, idrottsföreningar och forskning, som pågått i Malmö sedan 1999, där den elevgruppen med mer fysisk aktivitet också har högre procent av elever med gymnasiebehörighet. Aktiviteterna är varierande, där promenader och spontan lek är lika viktigt som andra rörelseaktiviteter. En mycket viktig förutsättning är att barnen är motiverade och får uppleva rörelseglädje.

Ett liknande projekt, med inspiration från USA, finns i Valdemarsvik där högstadieläverna på Vammarskolan pulstränar fyra dagar i veckan. Man har sett en tydlig förbättring i elevernas läsförståelse, koncentrationsförmåga och tydliga framsteg i de teoretiska ämnena.

Det är svårt att i vuxen ålder ändra levnadsvanorna. Har man däremot redan som barn vant sig vid daglig fysisk aktivitet, är chansen avsevärt större att man fortsätter med det som vuxen. Här spelar skolan en viktig roll för att kompensera de barn och ungdomar som inte har egna förebilder. Insatserna ska ses som ett komplement till den ordinarie gymnastikundervisningen.

Moderaterna i Mjölby anser att eleverna i vår kommun ska erbjudas goda förutsättningar till förbättrade och jämlika skolresultat och bättre hälsa på kort och lång sikt. **Vi föreslår därför:**

a t t   uppdra till utbildningsförvaltningen att ta fram en plan för hur daglig fysisk aktivitet ska kunna införas i skolorna i Mjölby kommun.

Mjölby 2016 11 15

För Moderatgruppen //Monika Gideskog

Oppositionsråd (M)